

Program 120-godzinnej praktyki pedagogicznej
Studia podyplomowe
Edukacja i Rehabilitacja Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną
Rok akademicki 2016/2017
Uczelnia Jana Wyżykowskiego

Słuchacze studiów podyplomowych **Edukacja i Rehabilitacja Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną** odbywają praktykę w placówce odpowiadającej studiowanej specjalności, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2012 r. Poz. 131).

W trakcie studiów słuchacze zobowiązani są do zrealizowani praktyk w trzech typach placówek, tj.:

- w przedszkolu specjalnym lub integracyjnym w wymiarze 30 godzin,
- w szkole specjalnej lub w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym w wymiarze 50 godzin,
- w szkole integracyjnej (lub w oddziale integracyjnym) w wymiarze 40 godzin.

Łączny wymiar praktyk wynosi 120 godzin

Cele:

1. Zapoznanie się przez słuchacza ze specyficznymi formami pracy opiekuńczej, dydaktycznej, wychowawczej i rewalidacyjnej z dziećmi i młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną w wymienionych placówkach.
2. Nabywanie przez słuchacza praktycznych umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej związanej z nauczaniem, wychowaniem i prowadzeniem zajęć rewalidacyjnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną
3. Gromadzenie przez słuchacza doświadczeń związanych z funkcjonowaniem przedszkoli, szkół i/lub placówek dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną oraz ich środowisk, zarządzaniem grupą wychowawczą i diagnozowaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów.
4. Konfrontowanie nabytej przez słuchacza wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną na terenie placówek w działaniu praktycznym.

Organizacja i przebieg praktyki:

1. Obowiązkowa praktyka pedagogiczna powinna być realizowana w łącznym wymiarze **120 godzin** (w tym w przedszkolu specjalnym lub integracyjnym w wymiarze 30 godzin, w szkole specjalnej lub w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym w wymiarze 50 godzin oraz w szkole integracyjnej (lub w oddziale integracyjnym) w wymiarze 40 godzin).
2. **W trakcie pierwszego tygodnia praktyki** słuchacz zobowiązany jest przejść szkolenie BHP oraz zapoznać się ze specyfiką pracy placówki (przedszkola, szkoły lub specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego), w której realizuje praktykę, w szczególności poznać realizowane przez nią zadania opiekuńcze,

dydaktyczne, wychowawcze i rewalidacyjne, sposób jej funkcjonowania, organizację pracy pracowników, prowadzoną przez nich dokumentację oraz jej podopiecznych. **W kolejnych tygodniach praktyki** słuchacz powinien zapoznać się z całokształtem pracy opiekuńczej, dydaktycznej i rewalidacyjno-wychowawczej nauczyciela – opiekuna praktyki.

3. Opiekun praktyki powinien na bieżąco omawiać ze słuchaczem przebieg praktyki. Obowiązkowo powinny być omówione każde zajęcia edukacyjne/rewalidacyjne przez niego hospitowane lub prowadzone.
4. Podczas praktyki słuchacz zobowiązany jest do przestrzegania dyscypliny pracy obowiązującej w miejscu jej odbywania. Odpowiedzialność, sumienność, solidność i zaangażowanie to szczególnie pożądane cechy podczas odbywania praktyk.

Rodzaje zajęć praktycznych słuchacza:

1. Praktyka winna obejmować:

- obserwowanie zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów, w tym także tych z zaburzeniami rozwoju i z niepełnosprawnością;
- obserwowanie interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku);
- obserwowanie procesów komunikowania się interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowość i zakłócenia;
- obserwowanie czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć;
- obserwowanie toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod, form pracy i wykorzystywanych pomocy dydaktycznych, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego uczniów
- obserwowanie sposobu integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej;
- obserwowanie dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży;
- obserwowanie funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów;
- obserwowanie sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności;
- obserwowanie sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej, z uwzględnieniem możliwości uczniów;
- obserwowanie sposobu oceniania uczniów;
- obserwowanie działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie;
- obserwowanie organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje i dostosowanie ich do potrzeb i możliwości percepcji uczniów w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności);

- współdziałanie z opiekunem praktyk w sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa, podejmowaniu działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji, prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych, podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- współdziałanie z opiekunem praktyk w planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć), organizowaniu pracy w grupach, stosownie do możliwości i ograniczeń uczniów, usprawnianiu zaburzonych funkcji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, przygotowywaniu pomocy dydaktycznych adekwatnych do możliwości i ograniczeń uczniów, doborze i wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej z uczniami o zróżnicowanych możliwościach i ograniczeniach oraz w kontrolowaniu i ocenianiu uczniów;
- współdziałanie z opiekunem praktyk w organizowaniu przestrzeni klasy oraz w podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- pełnienie roli opiekuna-wychowawcy oraz nauczyciela, w szczególności: diagnozowanie dynamiki grupy oraz pozycji jednostek w grupie, poznawanie uczniów i wychowanków, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, a także określanie poziomu rozwoju oraz wstępne diagnozowanie dysfunkcji i zaburzeń;
- samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych i terapeutycznych wobec grupy i poszczególnych uczniów w grupie, z uwzględnieniem ich potrzeb, zgodnie z możliwościami wynikającymi z niepełnosprawności;
- sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów i wychowanków, organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
- podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami i wychowankami ((szczególnie tymi, u których występuje potrzeba stosowania odrębnych działań opiekuńczo-wychowawczych ze względu na rodzaj niepełnosprawności);
- sprawowanie opieki nad uczniami i wychowankami poza terenem szkoły lub placówki;
- planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych;
- dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej i rodzaju niepełnosprawności;
- organizację i prowadzenie lekcji (zajęć edukacyjnych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze;
- wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej;
- dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju i możliwości uczniów;

- animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności w miarę możliwości samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej;
- organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych;
- diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów z zaburzeniami w rozwoju;
- podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniem, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności;
- podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych i nieprzestrzegania ustalonych zasad;
- podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz innymi specjalistami pracującymi z uczniami;
- analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych;
- prowadzenie dokumentacji praktyki;
- konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką;
- ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron);
- ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów;
- konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań;
- omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

2. Zaleca się, aby słuchacz:

- przygotowywał lekcje (zajęcia) w oparciu o otrzymane od nauczyciela - opiekuna wskazówki i opierał się na szczegółowym konspekcie, zatwierdzonym przez nauczyciela – opiekuna,
- wykorzystał możliwie szeroką gamę środków dydaktycznych,
- samodzielnie przeprowadził lekcje (zajęcia) **w wymiarze co najmniej 30% godzin praktyk.**

Nauczyciel – opiekun:

Praktyką słuchacza kieruje nauczyciel – opiekun posiadający kwalifikacje z zakresu oligofrenopedagogiki i minimum 3-letni staż pracy na stanowisku nauczyciela. Nauczyciel wspólnie ze słuchaczem planuje zajęcia, pomaga w przygotowaniu lekcji, udzielając rad oraz udostępnia pomoce dydaktyczne.

Dokumentacja praktyki:

Słuchacz powinien prowadzić (zgromadzić) następujące dokumenty:

1. Dziennik praktyk, w którym odnotowuje wszystkie swoje zajęcia i ewentualne uwagi o ich realizacji, potwierdzony podpisem nauczyciela - opiekuna.
2. Notatki z hospitacji lekcji (zajęć).

3. Konspekty prowadzonych lekcji lub innych zajęć edukacyjnych zaakceptowane i podpisane przez nauczyciela - opiekuna.
4. Opinie z praktyki wystawione przez przedszkole, szkołę i specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, w których nauczyciel – opiekun opisowo ocenia przygotowanie merytoryczne, umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne słuchacza, jego zaangażowanie i postawę.
5. Opinie wystawione przez nauczycieli - opiekunów potwierdzają Dyrektorzy przedszkola, szkoły i specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego swoim podpisem i pieczętą.

Powyższą dokumentację słuchacz przedkłada koordynatorowi praktyk w terminie do dnia 31 grudnia 2017 r.